

Nr 1- 2010

Hässlöbladet

Information till medlemmar i F1 Kamratförening

J33 Venom. Motiv målat av Kamratföreningens framlidne medlem och konstnär
Ingemar "Kjellis" Kjellgren

Kallelse till årsmöte

**F1 Kamratförening och Veteransektionen kallar till årsmöten lördagen den 17 april 2010
kl 10:00 respektive 11:15 i Gula Villan. Se notis Årsmöten sidan 2**

Besöksadress: "Gula Villan" Hässlögatan 4, 721 31 Västerås

Telefon 021-80 14 00 * P-giro 433 29 23 – 4 * B-giro 5025-5447 * Sekr. e-post: bengtbjork@hotmail.com

Innehåll

Vad Händer?

Öppet Hus	sid 1
Info Västerås Flygmuseum	sid 1
Hemsida	sid 1
Föredrag	sid 1
Vår kassör har ordet...	sid 1
Årsmöten	sid 2
Vårresor	sid 2
Ordföranden har ordet...	sid 2
Verksamhetsberättelse för 2009	sid 3
Verksamhetsplan för 2010	sid 4
Veteransektionens Verksamhetsberättelse för 2009	sid 5

Detta har hänt!

Öppet Hus verksamheten	sid 6
Från Veteransektionens horisont	sid 6
Jullunchen	sid 6
Bildkollage från jullunchen	sid 7
Bildkollage från Öppet Hus	sid 8
Föredrag	sid 9-15
Hangarbygge på F1 under 1930-talet (Bilder)	sid 13

Artiklar

F1:s Musikkår Landets Bästa ?!	sid 16-17
En minnesvärd uttryckningskörning	sid 18
Västerås Flygmuseum	sid 19-20
Bortgångna Kamrater	sid 20
Från Redaktionen	sid 20

Text till omslagsbilden:

Fram till sin död i juni 2002 var Ingemar ”Kjellis” Kjellgren flitig besökare vid våra torsdagsträffar. I september 2000 höll han ett uppskattat föredrag där han berättade om sitt liv som flygtekniker och reklamman. Men mest handlade föredraget om hans kära fritidssysselsättning: att måla! I Gula Villan har vi flera exempel på hans konstnärliga kunnande, bland annat den tavla som vi har som omslagsbild, föreställande två J33 Venom.

Roland Rehnback

Produktion

Lars-Ove Johansson

Redaktionsgrupp

Roland Rehnback
Lars-Ove Johansson
Gösta Magnusson
Jack Carlsson

Organisationsblad för F 1 Kamratförening

Utgivningsdag 1 april 2010

*Det enda du behöver här i livet är okunnetthet och självförtroende,
och framgången är given*

Vår verksamhet för kommande halvår ser du nedan och dessutom ger vi dig som vanligt en återblick och konstaterar vad som hänt.

Vad händer?

Öppet Hus

Torsdagar kl 10.00 – 13.00

April 08, 15, 22*, 29

Maj 06, 20, 27

Anm. 13 Kristi Himmelsfärdsdag

Juni 03, 10, 17, 24

Juli 01, 08, 15, 22, 29

Aug. 05, 12, 19, 26

Sept. 02, 09, 16, 23, 30

Okt. 07, 14, 21, 28

Nov. 04, 11, 18, 25

Datum med **fet** stil: ärtsoppslunch med föredrag.

*** OBS! Den 22 april på Flygmuseet.**

Styrelsemöten

Styrelsen sammanträder näst sista torsdagen i varje månad. Mötet börjar kl. 11:30. Om du har någon speciell fråga eller synpunkt, kontakta då styrelsen.

Västerås Flygmuseum

Museet håller öppet söndagar 12:00-16:00 för besökande, men även andra tider efter överenskomelse. Våra medlemmar har fri entré vid ordinarie öppethållande. Övriga besökare betalar 30 kr, barn under 12 år gratis. Att flyga någon av de tre simulatorerna kostar extra.

Hemsida

Den nya hemsidan är nu klar och uppe för allmän beskådan på adressen:

<http://www.f1kamratforening.se>

Sidan är ett projekt som jag tycker är jättespännande att hålla på med. Jag har massor av material här hemma som jag ska göra i ordning för att sedan lägga in på hemsidan.

Det som kommer är lite historier, jetflygplanens individnr mm, men det största projektet just nu är att scanna in bilder som finns i Gula villan.

Här skulle jag även vilja göra en efterlysning bland Er medlemmar. Jag söker efter mer bilder och då framför allt med anknytning till F1. Ni kan kontakta mig lättast via hemsidan och KONTAKT-sidan. Fyll i det formuläret så kommer det ett email till mig och sedan tar jag kontakt med Er.

Med vänliga hälsningar

Webbmaster

Robert Lindberg

Föredrag

Reservation för eventuella ändringar

April 29 **Andreas Lundqvist** "FN-tjänst i Tchad"

September 30 **Info kommer senare**

Oktober 28 **Bertil Ramnerö** *Fortsättning på "Ovanliga händelser i kyrkans tjänst"*

November 25 **Info kommer senare**

Föredragen börjar kl. 11:00 och är 45-60 minuter långa. Vi ber att alla intar platserna i tid för att undvika de störningar för såväl föredragshållare som publik, som det annars innebär.

Vår kassör har ordet

Påminnelse om medlemsavgift för 2010

Några har fortfarande glömt att betala medlemsavgiften. Några tror att vi sänkt årsavgiften till 10:-, men då får vi nog upphöra med Hässlöbladet. Alla

fort.nästa sida

medlemmar betalar 75:-. Sedan är det helt frivilligt att därutöver bidra med 10:- till Veteransektionen.

Liten repetition:

F1 Kamratförening 75:- till PG 433 29 23-4

Veteransektionen 10:- till PG 35 14 84-1

Obs olika PG-nummer

Många som jag talat med vill gärna komma och fika en torsdag mellan 10-13, men det blir inte av. Låt det bli av i vår. Bor ni i Västerås, men saknar bil – ring till någon av oss så kan ni bli hämtade. Vi har även trogna medlemmar som reser genom Västerås någon torsdag bara för att få träffa gamla vänner.

Marita Stomberg / Kassör

Telefon Gula Villan torsdag 10-13 är 021 – 80 14 00

Min hemtelefon 021 – 41 70 37 (har telefonsvarare)

Mobiltelefon 070 – 564 64 24

E-post: marita.stomberg@spray.se

Årsmöten

Kamratföreningen och Veteransektionen håller årsmöten **lördagen den 17 april 2010** i Gula Villans lokaler **kl 10** respektive **kl 11:15**.

Efter årsmötet samlas vi traditionellt vid vår minnessten för en kort minnesstund.

I Gula Villan bjuder Kamratföreningen därefter på landgång med dryck och kaffe.

Intresseanmälan med hänsyn till förtäringen kan ske på tel. 021 - 80 14 00 torsdagar 10 - 13 eller anmälningslista i Gula Villan.

Välkommen

Styrelsen

Vårresor

Den första resa är tänkt till Köping den 18/5 med egna bilar, samling Gula Villan kl 0900 med ett besök på dess automobilmuseum samt apoteksmuseet. Lunch intas gemensamt på något trevligt ställe.

Andra resan går till Linköping den 15/6 med buss samling Gula Villan kl 0800 för ett besök på flygvapenmuseum Malmen kl 1300 som öppnar för nypremiär. *Tema DC 3*. Lunch intas gemensamt på något trevligt ställe

Anders/Sigvard

Ordföranden har ordet...

Här i mellersta och södra Sverige har vi nu genomlevt en snö vinter som varit värre än på många år. Det har varit lite av upp- och nedvända världen eftersom det ryktats om att norra delarna av landet haft mindre snö än vanligt. Det verkar onekligen som om den globala uppvärmningen har tagit en paus, i varje fall i Västerås.

Som framgår av styrelsens verksamhetsberättelse som återges på annan plats i detta nummer av Hässlöbladet, kan vi glädja oss åt ett positivt resultat trots att vi under det gångna året lagt ner en del extra pengar på Gula Villan. Detta tack vare att Luftstridsskolan (LSS) nu återkommit med det verksamhetsbidrag på 10 000:- som vi inte fått ta del av under några år. Bidraget kom som en mycket glädjande överraskning i slutet av året och var kanhända ett resultat av den kamratföreningskonferens som hölls under våren 2009.

För övrigt har vi två stora intäktsposter. Medlemsavgifterna inbringar 35 000:-, och aktiviteterna i Gula Villan ger ett överskott på 21 000:-. På utgiftssidan är naturligtvis Gula Villan en tung post. Hyra, städning, reparationer och inköp av nya stolar till samlingssalen har uppgått till 29 000:-.

En annan tung post i resultaträkningen är Hässlöbladet. Genom att vi numera har ökat kvaliteten på trycket och även gör tidningen delvis i färg, kostar den nu drygt 15 000:- för varje nummer, porto kostnaden inräknat. Styrelsen har varit helt enig i beslutet att lägga så pass hög kostnad på tidningen, eftersom detta är den allra viktigaste sättet för medlemmarna, speciellt de utanför Västerås, att ta del av verksamheten. Vi ser det också ett sätt för medlemmarna att få valuta för medlemsavgiften. Som det nu är balanserat närapå intäkterna från medlemsavgifterna (35 000:-) med kostnaden för Hässlöbladet (31 000:-).

I mitten av mars i år var ordförandena från de kamratföreningar som sorterar under LSS kallade till en konferens i Uppsala. Dessa är F1K, F8K, F11K, F16K och F18K. Vi fick då tillfälle att utbyta information om våra verksamheter och hur vi kunde hjälpa varandra. Chefen för LSS, överste Mikael Christoffersson gav en mycket homogen beskrivning av Garnisonens och LSS' nuvarande verksamhet och kommande utmaningar. Utan tvekan kunde vi notera att det nu har skett en förändring av hur man ser på kamratföreningarna och den insats som vi gör och kan göra framöver. Mikael visade ett mycket stort intresse och förståelse

för vår verksamhet, och vid sammanträdet anmälde han sig som personlig medlem i de kamratföreningar som hör till LSS!

Han kommer nu att utse två kontaktpersoner, på enhetschefs nivå, till varje kamratförening, vilket kommer att borge för bättre relationer mellan kamratförening och LSS. Representanter från kamratföreningarna kommer även att inbjudas till LSS kvartalsorienteringar. Samtidigt kommer det att ställas krav på oss föreningar att bidra på olika sätt, inte minst när det gäller att rekrytera personal, men verka för att mer än hittills synliggöra försvarsmakten.

Till sist vill jag önska alla medlemmar med familjer en trevlig sommar, med allt som hör därtill.

Roland Rehnback

Västerås Flygmuseum	Bengt Jurell
	Bengt Björk
Robot och Avionikmuseet	Bengt Björk
Hässlöbladet	Lars-Ove Johansson
Föredrag	Jack Carlsson
Resor och Studiebesök	Sigvard Larsson
	Anders Hård af Segerstad
Lotteri och försäljning	Mary Eriksson
Bibliotek, videotek, fotoarkiv	Jack Carlsson
AV-teknik	Lars-Ove Johansson
Medlemsmatrikel	Marita Stomberg

Sammanträden.

Styrelsen har under verksamhetsåret avhållit nio protokollförda sammanträden. Därutöver har styrelsen haft ett antal informella arbetsmöten, oftast i samband med Öppet Hus-verksamheten.

Verksamhetsberättelse för 2009

Styrelsen för F1 Kamratförening får härmed avge följande verksamhetsberättelse för 2009.

Styrelse och funktionärer.

Styrelsens sammansättning

Ordförande Roland Rehnback

V-ordförande Gösta Martinsson

Sekreterare Bengt Björk

Kassör Marita Stomberg

Ledamot Bengt Jyrell

Ledamot Jack Carlsson

Ledamot Curt Franzén

Ledamot Anders Hård af Segerstad

Ledamot Lars-Ove Johansson

Suppleant Mary Eriksson

Suppleant Sigvard Larsson

Revisorer Hans Brogmar

Hans Hellqvist

Revisorsuppl. Hans Andreassen

Åke Hermansson

Valberedning Gösta Martinsson

Åke Bohlin

Sten Hollman

Befattningshavare med visst ansvarsområde

Gula Villan med caféansvar Curt Franzén

Medlemsantal.

Antalet medlemmar har minskat med nio till 545, främst beroende på dödsfall. Dessutom har några medlemmar lämnat föreningen, men detta har kompenserats av nytilkomna medlemmar. Det är framförallt i samband med Roll Out som värvning av nya medlemmar har lyckats.

Ekonomi.

Som framgår av separat resultaträkning, kan vi, tack vare ett hyresbidrag från Veteransektionen på 8.000:- och ett verksamhetsbidrag på 10.000:- från LSS, redovisas ett överskott på nära 6.000:- för verksamhetsåret. Det bör även noteras att detta överskott har nåtts trots att vi investerat drygt 10.000:- på nya stolar i samlingsalen. Vi vill även påpeka att torsdagsaktiviteterna i Gula Villan gav ett tillskott på 21.000:- föregående år.

Årsmötet 2009.

Årsmötet avhölls i Gula Villan den 18 april 2009. Närvarande var 31 medlemmar, vilket är ca. 5% av medlemskadern och får anses lite lågt för föreningar av vår karaktär. Efter mötesförhandlingarna bjöds närvarande medlemmar på kaffe med smörgås i Gula Villan.

Dagen avslutades med samling vid F1 minnessten för en kort ceremoni.

Årsavgift.

Årsmötet beslutade att årsavgiften för 2010 skall

vara oförändrad, dvs. 75:- SEK per medlem.

Aktiviteter.

Öppet Hus verksamheten är föreningens viktigaste aktivitet. "Vanliga" torsdagar är det i genomsnitt omkring tjugofem deltagare. Till vår stora glädje kan vi se att ett och annat nytt ansikte ansluter sig till föreningen. Sista torsdagen i varje månad under vinterhalvåret, då det bjuds på intressanta föredrag och en läcker ärtsoppa, kan vi räkna in ytterligare ett femtontal besökare. Under året har vi haft omkring 1500 besökare (enbart från veteransektionen var det 1382 deltagare).

Den 21 april arrangerades en resa till Stockholm, där både Vasamuseum och Armémuséum besöktes. Lunch intogs i Kaknästornet, där utsikten beundrades av de 44 deltagarna. Den 22 september besökte 24 av våra medlemmar Västmanlands Museums samlingar i Hallstahammar. Resan företogs i egna bilar med samåkning. Samlingarna utgörs egentligen av ett lager, men man har arrangerat det så att delar av samlingarna visas. För vår skull hade man framförallt plockat fram från den militära delen.

Föreningens medlemmar hade ansvaret för parkeringen under årets flygdagar "Roll Out" – den 30-31 maj.

Kontakt hålls med andra Kamratföreningar, med utbyte av erfarenheter och tidningar. Den 2-4 april deltog vi i en ordförandekonferens för Flygets kamratföreningar. Samtliga deltagare poängterade att man saknar såväl moraliskt som ekonomiskt stöd från Flygvapnet. Kanske detta budskap har tagits på allvar av Högkvarteret, som deltog i konferensen, eftersom vi begåvades med ett bidrag på 10.000:- i slutet av verksamhetsåret.

Av tradition serveras jultallrik i Gula Villan, i år blev det den 17 december, med ett sjuttiofem deltagare, d.v.s. maximalt vad som får plats i Gula Villan. Tyvärr har det visat sig att problemet med logistiken förvärrades denna gång. Eftersom dukning måste ske på båda våningarna, finns det inte plats för alla som kommer i förväg. Det är också tveksamt om andra än medlemmar och deras respektive skall tillåtas att delta i jullunchen.

Arbetet med ett bildarkiv med både nya och historiska bilder har påbörjats, visst presentationsmateriel har anskaffats.

Biblioteket med flyganknuten litteratur utökas kontinuerligt, främst genom donationer. Samlingen samordnas med VFM:s bibliotek

Hässlöbladet.

I vårt medlemsorgan Hässlöbladet, som utkommer två gånger årligen, presenteras i stort sett alla aktiviteter och planer. Hässlöbladet är mycket uppskattat, inte minst av de av våra medlemmar som inte bor i Västerås och kan ta del av verksamheten i Gula Villan. Hässlöbladet finns numera även på vår hemsida.

Hemsida på Internet.

Den nya hemsidan på egen domän blev klart under året. Här vill vi tacka Robert Lindberg som gjort ett mycket stort och bra arbete för F1 Kamratförening. Adressen till den nya hemsidan är:

<http://www.f1kamratforening.se>

Styrelsen för F1 Kamratförening vill avslutningsvis tacka alla medlemmar för visat stort intresse för vår verksamhet som på olika sätt bidraget till föreningens fortlevnad.

F1 Kamratförenings styrelse

Verksamhetsplan 2010

Hässlöbladet

Kamratföreningens medlemsorgan – Hässlöbladet – kommer som vanligt att utges med två nummer. Vårens utgåva utgör samtidigt kallelse till föreningens årsmöte, och med höstutgåvan bifogas blanketter för inbetalning av medlemsavgifter för nästkommande år, allt i syfte att hushålla med ekonomin.

Öppet hus

Öppet Hus-verksamheten varje torsdag organiseras i oförändrad omfattning.

Föredrag

Ett stående inslag under vintermånaderna är föredrag med ärtsoppslunch den sista torsdagen i månaden. Det har hitintills inte varit problem med att få intressanta föredragshållare, trots att arvodet är tämligen blygsamt.

Hemsidan

Föreningen har skaffat en egen domän för hemsidan. Arbetet med att komplettera och uppdatera hemsidan kommer att pågå kontinuerligt

AV-hjälpmedel

För närvarande har vi något över tvåhundra DVD-

skivor som står till medlemmarnas förfogande som hemlån.

Till föreläsningssalen finns en dator med videoprojektor för visning av datorbaserade bilder, vilken kommer till flitig användning i samband med föredragen.

Under året har framställts lättförståeliga anvisningar till apparaturen så det krävs inga större tekniska förkunskaper för att använda utrustningen.

Resor

Under våren planeras bussresa till Flygmuseéumet i Linköping i juni. I övrigt finns på programmet endagsutflykter.

Studiebesök

Planer finns att genomföra endagars gruppbesök på intressanta organisationer/anläggningar i Västerås närhet.

Gula Villan

Gula Villan kräver underhåll. Detta arbete måste utföras av professionell personal med relevant utrustning. Medlemmarna engageras endast i begränsad omfattning, främst på den ekonomiska sidan.

Veteransektionens Verksamhetsberättelse för 2009

Styrelsen för F1 Kamratförenings Veteransektion får härmed avge följande verksamhetsberättelse för år 2009.

Styrelse och funktionärer.

Styrelsens sammansättning

Ordförande	Sture Rollmar
Sekreterare	Bengt Björk
Kassör	Marita Stomberg
Ledamot	Sören Eriksson
Suppleant	Christer Olofsson

Revisorer

Revisor	Hans Brogmar
Revisor	Hans Hellqvist
Rev.suppleant	Åke Hermansson
Rev.suppleant	Hans Andreassen

Valberedning

Gösta Martinsson
Sten Hollman

Sammanträden.

Styrelsen har under verksamhetsåret avhållit sju protokollförda sammanträden. Därutöver har styrelsen haft några informella arbetsmöten, oftast i samband med Öppet Hus-verksamheten.

Medlemsantal.

Vid avstämmning den 31 dec. 2009 hade föreningen 222 registrerade medlemmar, varav 202 är bosatta i Västerås kommun.

Ekonomi.

På grund av inställda aktiviteter redovisas ett litet överskott mot budget. Veteransektionen har bidragit ekonomiskt till drift och underhåll av Gula Villan samt bidrar i olika omfattning till övriga aktiviteter i föreningen.

Som hjälp till föreningens verksamhet har vi sökt och fått aktivitetsbidrag från Västerås kommun. Bidragets storlek är baserat på antalet medlemmar i föreningen och antal deltagare i aktiviteterna.

Årsmöte 2009.

Årsmöte avhölls i Gula Villan den 18 april 2009. Närvarande var ett trettiotal medlemmar. Efter mötesförhandlingarna samlades några deltagare vid F1 minnessten för en kort ceremoni. Dagen avslutades med kaffe och smörgås i Gula Villan.

Årsavgift.

Årsmötet beslutade att årsavgiften för 2010 skall vara oförändrad, dvs. 10:- SEK per medlem.

Aktiviteter.

Öppet Hus verksamheten tillsammans med F1 Kamratförening är föreningens viktigaste aktivitet. "Vanliga" torsdagar är det i genomsnitt omkring tjugo-fem deltagare, naturligtvis är det en kärntrupp som alltid deltar. Till vår stora glädje kan vi se att ett och annat nytt ansikte ansluter sig till "kärntruppen". Sista torsdagen i varje månad under vinterhalvåret, då det bjuds på intressanta föredrag och en läcker ärtsoppa, kan vi räkna in ytterligare ett femtontal besökare. Veteransektionens i Västerås bosatta medlemmar gjorde under året – 1386 besök – på någon av våra aktiviteter, verkligen en imponerande siffra. Boulbanan vid Gula Villan sköts av föreningen. Under sommaren är banan flitigt i bruk med interna matcher, ibland även mot besökande föreningar – Hässlöseniorerna. På tisdagarna spelas seriematcher mot Gymnasieskolans pensionärer och Polisens pensionärer.

Veteransektionen bidrar ekonomiskt till samtliga aktiviteter med ”riskpengar” för att för enkla planeringen – resekalkylen – och hålla nere kostnaden för enskilda medlemmar. Traditionsenligt avåts en uppskattad jullunch den 17 dec. Att gemenskapen är god, stämningen hög och maten smakar bra tyder det stora deltagandet på, vi var sjuttio personer som trängdes på de två våningarna i Gula Villan. Julstämningen höjdes även i år av julmusik presenterad av en av våra trogna medlemmar.

Styrelsen för F1 Kamratförenings Veteransektion vill avslutningsvis tacka alla medlemmar för visat stort intresse för vår verksamhet

Västerås mars 2010

Veteransektions styrelse

Detta Har hänt

Öppet Hus - verksamheten

Under 2009 var besöksfrekvensen likartad med 2008, ca. 1500 besökare fördelade på 41 torsdagar med fika och 7 torsdagar med sedvanligt intressanta föredrag och välsmakande ärtsoppslunch och kaffe. Detta gav ett tillskott på 13865:- till föreningskassan. Mindre än året innan delvis beroende på att dec. månad gick +/- 0.

I stort sett samma gamla garde + ett mindre antal nytillkomna såg till att allting fungerade som vanligt.

År 2010 har inte, trots den stränga och snörika vintern med allt mindre parkeringsytor, påverkat besöken nämnvärt.

OBS. den 22 april har vi Öppet Hus förlagt till Flygmuseet, och i slutet av maj ställer vi ut utemöblerna.

Tro det den som vill !

Curt Franzén

Från Veteransektionens horisont.

2009 har varit ett förhållandevis lugnt och mycket trevligt år för Veteransektionen.

Vi har hållit öppet hus 41 ggr med kaffekok och trevlig samvaro. Dessutom har vi även ordnat 7 ärtsoppsluncher med föredrag och ett välbesökt julbord, ca 70 personer. Dessa aktiviteter har resulter-

at i ca 1500 medlemsbesök. Andra aktiviteter under året har varit 3 museibesök (Arme-museet, Vasamuseet och Länsmuseet i Hallstahammar) och Roll Out (flygdagarna) som Flygmuseet ordnade i Maj. Medlemsantalet har ökat något, till 222 medlemmar, varav 202 från Västerås.

Västerås kommun ändrade förutsättningarna för kommunalt bidrag för 2010 till föreningarna i kommunen, vilket gjorde att vi förlorade medlemsbidraget, ca 16.000 kr/år, men i gengäld kunde vi söka verksamhetsbidrag för 2010.

Vi åskade 20.000 kr för år 2010, vilket beviljades. Hipp, hipp, hurra. Det betyder att vi fortsättningsvis kan sponsra ett par bussresor och studiebesök i Västerås med omnejd.

Till sist vill styrelsen önska Er en varm och schön sommar och en härlig höst med god tillgång på svamp.

PS. Vi kommer även i sommar att försöka hålla öppet hus alla torsdagar i Juni och Juli! Välkomna.

Sture Rollmar

Jullunchen

Den traditionsenliga jultallriken i Gula Villan, serverades den 17 december, med ett sjuttiotal deltagare, d.v.s. maximalt vad som får plats i Gula Villan. Dukning var gjord på båda våningarna, för att alla skulle få plats.

I väntan på jullmaten serverades varm glögg och pepparkakor och ”Boppen” stod för fin musikunderhållning med sitt dragspel.

Foto: Jack C.

Bildkollage från jullunchen 2009

Foto: Sten Hollman och Jack C.

Bildkollage från Öppet Hus.

Foto Sten Hollman

Föredrag

”Dansar med vargar”

I september hade vi för tredje gången lyckan och nöjet att lyssna till Tage Berggren. Den här gången berättade han om sina möten och upplevelser med vargar.

Tage Berggren

Foto: Jack C.

Som alla vet är svenskarna uppdelade i två läger: de som älskar vargen, och de som hatar den. Men Tage visade att man ibland kan älska detta djur, likväl som man kan hata vargen när en hel flock av får lemlästas.

Tages första möte med varg blev inte av. Hemma i Glommersträsk, där Tage är uppväxt, hade några jägare skjutit en varg i närheten. Den hängdes upp i Föreningshuset i byn så att byborna kunde få se den. Det kostade 50 öre eller en krona att bese vargen, men Tages föräldrar ansåg att sjuåringen inte skulle kosta på en titt. Så mötet gick om intet.

Det blev många flygreportage i fjällvärlden under Tages yrkeskarriär. ”Spökis” Andersson, ”Knutte” Hedström och bröderna Granqvist som drev Fjällflyg i Kiruna var några kändisar som han kom att träffa. ”Knutte” finansierade sitt B-certifikat genom att skjuta vargar i fjällvärlden. Åtta vargar sköts under en vårvinter, och det räckte för att bekosta certifikatet, eftersom länsstyrelsen på den tiden betalade stora pengar för döda vargar.

Som ett bevis för att det kan vara farligt med vargar,

visade Tage ett urklipp ur det allra första numret av VLT i februari 1831 – för övrigt Sveriges tredje äldsta tidning. Det var en notis om två drängar från Skinnskatteberg som begav sig ut ”sent på aftonen i ändamål att skjuta vargar, hvaraf orten en tid bortåt varit besvärad”. Strax fick de se något mörkt på sidan av vägen, vilket de trodde var en varg och båda sköt. Tyvärr var det ett misstag: det var ingen varg, utan det var ”Landtbonden Hans Olsson, hvilken, efter hvad troligt är, av starka drycker öfverlastad, kullfallit vid vägen och insomnat.”

År 1984 fick Tage larm från VLT om att man hittat rivna får i närheten av hans hem i Bäverdalen. När han kom fram till platsen, möttes han av en gråtande bonde. Där låg femton döda får, och dessutom två så svårt rivna att man var tvungna att slå ihjäl dem. Att Tage fortfarande var starkt berörd av händelsen, framgick ganska tydligt. Han visade också stor förståelse för den oro som gränsar till hat som människor som bor i vargrika trakter som Dalarna och Värmland hyser.

Tages kompis !

Foto: Tage Berggren

Men en närkontakt med vargar gav Tage en annan uppfattning. När han fyllde 75, bjöds han av sina barn på en resa till Kolmårdens djurpark. Där fick han den unika upplevelsen att komma in i varghägnat efter stängningsdags. När Tage kommit in i hägnat, kom på en gång en stor vuxen varg fram till honom. Vargen reste sig och la framtassarna på Tages axlar och putsade Tages skägg med nosen. Vilken känsla! Guiden hade visserligen i förväg sagt att Tages skägg skulle bli uppskattat, men att det skulle bli så påtagligt trodde han inte på. I en dryg timme var han inne i hägnat med vargarna, där han blev riktigt bekant med flera av dem. En av dem betraktade Tage som sin kompis. ”Jag har inte skjutit några vargar, och inte kommer jag att göra det efter det här besöket”, sa Tage och fortsatte: ”jag är inte vargjägare, utan vargägare!”

Roland Rehnback

Skultuna Mässingsbruk

I oktober 2009 hade vi glädjen att lyssna till Lisbeth Rosenlöf, som är butiks- och turistchef på Skultuna Mässingsbruk. Lisbeth fängslade publiken så starkt med sin berättelse att man inte saknade det bildspel som hon skulle ha visat om tekniken hade fungerat.

Lisbeth Rosenlöf

Foto: Jack C.

Skultuna Mässingsbruk är nu inne på sitt 403:e år. Det var kung Karl XI som grundade bruket 1609. Att orten Skultuna valdes, berodde dels på att det där fanns vattenkraft, dels stora skogar som kunde ge bränsle till ugnarna, och dels närhet till Falu koppargruva. Mässing består ju till 70 procent av koppar och 30 procent av zink. Vi fick också lära oss att det som kallas rödgods eller ”malm” innehåller mer koppar, nämligen 80 procent.

Bruket har brunnit ner till grunden inte mindre än tre gånger. Den senaste (sista?) gången var 1790, varför alla byggnader som nu finns härstammar från den tiden eller senare. Andra svårigheter har även drabbat bruket genom åren. Det har varit översvämningar som raserat delar av bruket, det har varit krig och elände i världen, ekonomiska kriser, och det har varit upprepade hot om nedläggning. Men Skultuna Mässingsbruk har överlevt, och Lisbeth menade och hoppades att bruket skulle leva ytterligare 400 år.

Bruket har haft många ägare. De första hundra åren var det svenska staten, eller ”kronan” som var ägare. Det var sedan ett fideikommiss där många ägare avlöste varandra, en del sämre än andra. Någon ägare satte bruket i konkurs och stack med pengarna till Amerika. Men det fanns alltid någon eldsjäl som trädde in och fick bruket på fötter och drev det vidare. Under större delen av 1900-talet,

från 1906 till 1969, var det Svenska Metallverken som tog över driften för att sedan sälja det vidare till Gränges Essem. Det var under den här tiden som man började tillverka aluminiumkastruller som kom att bli ett annat signum för bruket fram till 1985 då den tillverkningen såldes vidare. Den mest färgstarke ägare som bruket haft kom dock 1983: Ian Wachtmeister! Det var därefter som bruket kommit att hamna på kartan, även som ett turistmål.

Den första produkten var mässingstråd, men ganska snart började man tillverka de gigantiska ljuskronor som kom att hamna i kyrkor, herrgårdar och slott, både i Sverige och utomlands. Än idag tillverkas 1500 ljuskronor om året, visserligen i en mindre modell. Den allra största produkten, rent volymmässigt, är skyddsängeln. Den tillverkades först en kort period på 1940-talet, men kom tillbaks 1993. Det kom då ett förslag om att ta upp tillverkningen av den igen och det blev en fullständig succé som aldrig verkar ta slut. Tjugofemtusen änglar tillverkas och säljs varje år! Den används som dopgåva, vid konfirmation eller då man bara vill ge en omtanke till någon. Andra storsäljare är smycken och manschettknappar.

Kamratföreningen fick som gåva, en ljusängel. Ljuset tänds nu vid varje Öppet Hus

Foto: Jack C.

På bruksområdet har man numera även annan fabriksförsäljning, som Iittala Outlet, Kosta-Bodas andrasortering, textilier, smycken, husgeråd och annat. Allt det här har gjort att Skultuna Mässingsbruk har blivit ett populärt turistmål. Ungefär 150 000 besökare hittar till bruket varje år. Glädjande nog är det inte bara bussresor med pensionärer som kommer, utan även ett yngre klientel har funnit det värt med ett besök. Så visst kommer Skultuna Mässingsbruk att leva vidare!

Roland Rehnback

Den mänskliga faktorn – din egen och andras.

På egna vingar:

Historiens vingslag är tidens flykt.

Mot framtiden flyger vår tanke, men på egna vingar jag seglar i nuet.

Gunnar Fahlgren.

Gunnar Fahlgren

Foto: Jack C.

Med 42 år som aktiv pilot och ansvar för ledarutbildningen av kaptener och styrmän i SAS samt även inom andra ledarutbildningar har Gunnar Fahlgren samlat kunskande och erfarenhet i en bok, "Du och din mänskliga faktor"

Boken förklarar misstag och lär dig utnyttja dina resurser. Gunnar skissar på tavlan om "vårt elektriska system", den del av vårt nervsystem som styrs av neuronerna (nervceller). En vuxen människa har c:a 480000 km nervbanor vilket ger 500 miljarder neuroner. Detta ger insikt och respekt för den oerhört komplicerade, effektiva och driftsäkra konstruktion vi själva utgör.

En neuron består av ett rör (ledare) kallad axon. I axonet finner man en cellkärna, som driver systemet. Den får sin energi av det vi stoppar i magen och det vi andas in. I axonet bildas då ett elektriskt spänningsfält med positiva joner på utsidan och negativa på insidan. När neuronet får en impuls att sända en signal framförs den signalen genom att de positiva och negativa jonerna tillfälligt byter plats. Jämför med våra datorer,

en kopia av vårt nervsystem, där positiva och negativa joner kan ses datorns ettor och nollor.

Det första neuronet i vårt nervsystem bildas c:a 14 dagar efter befruktningen, och i den 30-40 fosterveckan nybildas det upp till 200000 nervceller i minuten. Utvecklingen av förbindelsen mellan nervcellerna fortsätter till c:a 20 års åldern.

När alla neuronerna är på plats börjar de långsamt takt att dö ut. Droger och ett mindre skötsamt liv påskyndar förintelsen, och ingen nybildning sker. Ett undantag dock, luktsinnet kan förnyas om det förstörs. Det har en vital betydelse för överlevnad. Var finns maten? Kan man äta den?

Den första modellen av oss producerades för kanske 500 miljoner år sedan, när vår jord var täckt av oceaner. När nervimpulsen, genom modifiering, blev 120 meter per sekund kunde vi lämna kräldjursstadiet.

Neuronet förgrenar sig i bägge ändar, i den ena ändan receptorer (mottagare), som kallas dendriter. I andra ändan sändare, som kallas terminalknappar. Nu utlöses transmittorsubstans ur terminalknappen, träffar dendriten och signalen går vidare.

Nu kommer den allra minsta men betydelsefullaste delen av nervsystemet, synapsen. Synapser formar vårt minne och vårt sätt att tänka. Våra beslut, vårt psyke, vår motorik, ja allt vad vi presterar skapas av synapserna och deras transmittorsubstanser.

Synapserna är i hög grad beroende av syre, får de för lite försämras koncentrationsförmågan, synen blir sämre, och motoriken försämras. Minne, känsel och omdöme ligger också illa till.

Mer intressant från föredraget och ur boken; Hur påverkar din mänskliga faktor dig själv? Hur påverkar den andra i din omgivning?

Våra fem sinnen, synen, hörseln, känseln, luktsinnet och smaken tar emot energi av olika slag som sedan omvandlas till elektrokemisk energi. I hjärnan får den energin mening genom den kunskap och erfarenhet som ligger lagrad i synapserna. Hela den här processen kallas Perception eller Varselblivning.

Föredraget finns att låna på Kamratföreningens Videotek.

Boken finns att tillgå hos
Sellin & Partner Bok och Idé AB
Box 555, 101 31 Stockholm
Tel. 08 54518230
e-mail info@sellin.se
Hemsida: www.sellin.se

Mary Eriksson

Ovanliga händelser i kyrkans tjänst

I februari 2010 hade vi Bertil Ramnerö på besök. Han berättade, på ett fascinerande och underhållande sätt, om sitt liv som präst i Svenska Kyrkan.

Som prästson var det naturligt att han skulle följa i faderns fotspår, men Bertil ville annat. Han var redan som barn tekniskt intresserad och närde en dröm om att bli flygare. Men tyvärr drabbades han i barndomen av en reumatisk sjukdom som satte sig på en hjärtklaff (sedan dess hade han svårt att hålla ”klaffen”, sa han!), så det sprack. Ingenjör var nästa dröm, men han var för dålig i matematik. Sen återstod bara att bli präst.

Efter prästvigningen tjänstgjorde Bertil först i Göteborg och sedan i södra Halland. Hans önskan var sedan att bli missionär, liksom hans far varit, men tyvärr ville man inte anlita honom som sådan (och det var tur, sa Bertil, för han hade inte passat som missionär). Istället fick han chansen att bli sjömanspräst, något som han accepterade direkt. 1951 reste han till Polen och Gdynia via Stettin. Eftersom det här var bakom järnridån kunde Bertil notera hur hemliga polisen hela tiden bevakade honom, dag som natt. Men nattetid hade han som tur var sällskap av den hund som han ärvt av sin företrädare, en hund som alltid var tillsammans med honom. Vid ett tillfälle hjälpte hunden till vid en smuggling av mat från ett svenskt fartyg. Vakten på kajen förmåddes att titta åt sidan med hjälp av cigaretter. Bilens bagageutrymme fylldes med mat och andra godsaker, men vid utfarten stoppades man av tullen. En äldre och nitisk tullare började undersöka bilen, men då hoppade hunden fram till tullaren och började slicka honom i ansiktet. Tullaren blev till sig och lät bilen passera utan vidare undersökning.

Därefter fick Bertil förflyttning till Antwerpen. Där kom han att träffa en av sina bästa vänner genom tiderna. Det var inte mindre än den tidigare kände spritsmugglaren Algot Niska. Det visade sig vara en av de finaste människor som Bertil träffat och man blev oerhört goda vänner. Det enda Algot berättade om sin tidigare verksamhet var att han haft 35 båtar, och att ”alla var i olaglig trafik”. Algot utsåg sig sedan till kyrkvärd, en något säregen sådan. Den som försökte att bara besöka sjömanskyrkan för att fika, blev bryskt nedmotad av Algot till kapellet när det var dags för Bertil att prata. Efter en sejour i Köpenhamn styrdes kosan till Västerås. Bertil fick tjänst som stiftsadjunkt åt bis-

kop Cullberg, ett arbete som innebar att han fick tillfälle att besöka alla församlingar i stiftet utom tre och även lärde sig att älska Västerås stift.

När han sedan fick erbjudande om att bli flottiljpastor, gladdes han över möjligheten att få tillfälle att kanske flyga och därmed komma närmare sin ungdomsdröm. Som en parentes berättade Bertil att en av hans företrädare döpt om tjänsten till ”PF” efter att ha hört soldaterna benämna honom ”prästfan”! Sin viktigaste uppgift som flottiljpastor såg Bertil det vara att möta människor i deras egen situation. Tyvärr var det var svårt att få kontakt med ”grabarna” – bara när det hände något negativt möttes man. Däremot hade Bertil god kontakt med flygsidan. Han kunde vara med i genomgångarna i Gula Villan. Inte begrep han något av vad som avhandlades, men han kunde sitta ner och känna att han var en i gänget.

En svår uppgift tyckte Bertil det var att kontakta och trösta anhöriga när en tragisk olycka hade skett. Och det hände ju några haverier under hans tid som flottiljpastor. Det märktes när han berättade att han fortfarande, efter så många år, fortfarande var starkt berörd av händelserna.

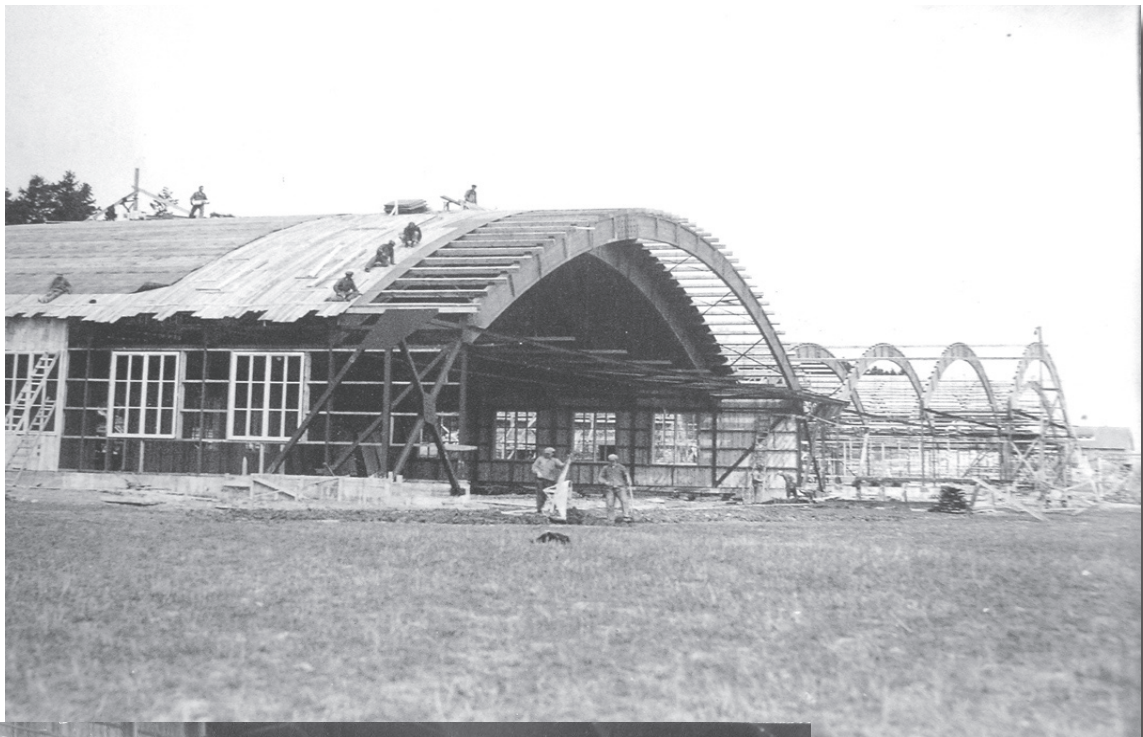
Sedan kom Bertil in på sitt flygande. Han fick ju då och då tillfälle att följa med på flygningar. En alldeles speciell sådan var då han fick följa med dåvarande flottiljchefen Tore Persson (som satt med i salen som åhörare – det blev ett glatt återseende!) till Heden utanför Boden. Ett bestående minne var att det tog en vecka att bli normal i ”ändan”. Man hade inga sittdynor!

Tiden på flottiljen tog ju slut den 30 juni 1983. Bertil passade då på att tacka flygvapenchefen (Sven-Olof Olson) för att denne ordnat en så stor fest för honom. Sven-Olof tittade förvånat på Bertil som tillade: men det är väl för att jag fyller år idag som ni har ordnat detta! Bertil noterade också att det regnade varje gång Sven-Olof besökte flottiljen. Inte minst minns man att under den stora flygdagen då kungen besökte flottiljen vräkte regnet ner.

Till sist lovade Bertil att återkomma med ytterligare ett föredrag till hösten, då han skall fortsätta att berätta om sina upplevelser, bland annat om ett besök hos en indianstam och hos Moder Terezia. Kanske blir det då också lite om Bertils senaste kunskapsområde: tillverkningsmetoder och smakskillnader på whisky, framför allt sådan från Skottland.

Roland Rehnback

Hangarbygge på F1 under 1930-talet.

Ovanstående bilder har erhållits från Sture Andersson i Västerås och visar hangarbygge på F1 i Västerås någon gång under 1930-1935.

Bilderna är från bygget är tagna av Holger Eriksson

Svenska flygvapnets engagemang i det internationella försvarssamarbetet.

Elektronisk krigföring, störverksamhet.

Föredrag av kn Lars-Åke Siggelin den 26 nov 2009 i Gula Villan, Västerås.

Lars-Åke Siggelin

Foto: Jack C.

Som ett led i F1 Kamratföreningens programverksamhet att informera om det svenska försvaret höll "Västerås-pojken" Lars-Åke Siggelin ett intressant föredrag om sin verksamhet i FV med Elektronisk störverksamhet.

Lars-Åke berättade hur man stör fiendens elektroniksystem för att skydda våra flygbesättningar.

Den första bilden vi fick se var när Lars-Åke någon gång under sjuttioalet som "stolt femåring" fick prova en flyghjälm, just utanför Gula Villan. Flygbacillen hade nu fått fäste i Lars-Åke och det resulterade så småningom i flygläro-utbildning i USA. Väl hemma i Sverige igen uttogs Lars-Åke för utbildning i telekrigföring i Flygvapnet. Ett antal Sk37 Viggen modifierades till störflygplan och bak-sitsen i 37:an blev den arbetsplats Lars-Åke hade under några år. När JAS 39 Gripen kom in som det modernare systemet fick också arbetsplatsen bytas till Sk39, men arbetet med störsystem blev detsamma dock i något begränsad omfattning.

Svenska flygvapnet skall ju numera i större omfattning samarbeta med internationella enheter och behöver därför samövas i större övningar.

Den elektroniska störverksamheten har allt större vikt i dagens krigföring eftersom allt mer styrs

elektroniskt. USA har ju en ledande roll i dessa sammanhang även när det gäller att samordna och leda utbildning.

År 2008 fick FV möjlighet att delta i en stor internationell övning i telekrigföring. USA organiserade RED FLAG 08 på Nellis AFB i Nevada där Sverige deltog med ett förband JAS 39 Gripen från F21. Det var deltagare från, Sverige, Turkiet, Brasilien och ett par förband från USA.

Foto: Jack C.

Övningen pågick i två veckor. Med ombasering till och från USA tog hela uppdraget ungefär en månad. Transporten skedde "på egna vingar" d.v.s. alla flygplanen flögs via Island, Grönland och Kanada till Nellis AFB i Las Vegas. Under vägen hade man assistans av två Herkules som transporterade tekniker med utrustning. Det var en ganska lång sträcka, ca 8500 km, men allt flöt planenligt.

Övningen gick ut på att analysera hoten från flyg och markenheter samt utvärdering av övningen där svenska EWS 39 skulle brukas.

Nellis AFB är "mycket, mycket" stor enligt svenska mått, medan hela övningsområdet inte är mycket större än bara vårt Vidsel-område. I övningsområdets centrum finns USA:s hemligaste område, R 51, "the box" som absolut inte fick beröras, inte ens i ett nödläge. Att skära ett hörn på R 51 innebar omedelbar konfiskering av flygmateriel och hemfärd för berörd pilot utan någon kontakt med övriga i tropen.

De flygplan som användes i ”anfallet” var:

F 16	Från Turkiet	attack, bomb
F16	USA	attack, bomb, understöd av marktrupp
JAS 39	Sverige	(jakt), bomb, understöd av marktrupp
F15c	USA	jakt, eskort
F5	Brasilien	jakt
EA-6B	USA	störmaskin, signalsökande robotar, trycka ner spaningsradarsystemen
B52	USA	bombuppdrag med styrda målsökande bomber

Hotflygstyrkan var:

F15 och F16	USA	Målade som ryska flygplan
-------------	-----	---------------------------

Övningen gick ut på att anfalla fienden med flygstyrkan. Eftersom ett bombanfall tar 80 % av målen var det mycket viktigt att bombplanen ostörda fick fälla sin last. Fienden lyckades i början ta sig förbi jaktförsvaret och slå ut bombarna och det var ödesdigert.

Man tvingades att ta hänsyn till realistiska markbundna försvarssystem av ”rysk modell”, som man antog fanns i målområdet eller i länderna runt omkring. De flesta hade fasta positioner men det fanns också ”Pop-ups units” som dök upp lite var som helst, främst på routen för hemflygningen efter ett anfall. Det gällde att inte slappna av förrän man kom in på massen på hemmabasen!

Övningen styrs med Nellis Combat Training System vilket kräver att man i realtid vet exakt var all materiel finns. Alla flygplan utrustas med en ”pod” innehållande navigerings och rapporteringssutrustning som kontinuerligt sänder uppgifter till övningscentralen. På storbildskärmar presenteras karta över övningsområdet med alla uppgifter på ingående enheters positioner och status i realtid. Den personal som inte för ögonblicket var engagerad i övningen kunde följa alla rörelser och lära av begångna misstag. Enligt Lars-Åke ett fantastiskt fint system.

Efter övningspassen hade man genomgångar i flera nivåer, den sista för dagen kunde bli vid midnatt.

Ett av ändamålet med övningen var att lära sig göra en effektiv insats med begränsade resurser vilket innebar att alla hjälpmedel inte alltid fanns till hands.

Svenska EWS39 systemet imponerade på övnings-

ledningen men man fick dock inte reda på vad som ansågs bra!

Slutledning av övningen: *Störning och undanmanövrer* skyddar bäst, ingen nyhet men man fick det bekräftat med egen erfarenhet enligt Lars-Åke. För Sveriges del hade vi endast lite materiell men av ekonomiska skäl saknar vi tillräckligt med reservdelar inom försvarsmakten.

Försvarsledningens småsnålhet med tilldelning av rätta kläder ställde till problem på grund av det varma klimatet. Årstiden innebar vissa temperaturproblem med dagstemperatur kring 45°C.

Det största problemet under hela övningen var de undermåliga kylaggregaten för de fältmässiga personalutrymmena på marken. Man fick köpa partytält för att skugga planeringskontainrarna.

Ett av solskydden för flygplanen var acceptabelt. Sverige fick beröm för JAS 39 Gripen som fungerade bra.

Den svenska personalen skötte sig exemplariskt i systemet, kanske delvis tack vare sina goda språkfärdigheter.

Ett stort tack till Lars-Åke för ett synnerligen intressant föredrag trots att en del uppgifter nog utelämnades av sekretessskäl.

Sten Hollman

Artiklar

F1:s Musikkår - Landets bästa!?

Bengt Öslöf fortsätter här med sin artikel om F1:s Musikkår. Den första var publicerad i Hässlöbladet no 2- 2009.

Han återkommer med ytterligare en artikel i höstnumret av Hässlöbladet.

Förra artikeln om F1:s Musikkår avslutades med den stora oro som fanns bland den kvarvarande musikpersonalen inför ett envist rykte om kårens eventuella nedläggning. Året var 1956 och stadsmakterna hade tillsatt en utredning av regementsmusiken och dess framtid. Oron var också stor inom kulturlivet i staden då en nedläggning skulle få mycket negativa konsekvenser.

Den yttersta anledningen till utredningen var att England just hade omorganiserat sin militärmusik och moderniserat den efter den amerikanska modellen, vilket bl.a. innebar större orkestrar och utökad stämbesättning (fler typer av blåsinstrument). Man ville också göra detta med den svenska militärmusiken som i dagsläget kändes gammal och omodern. De mindre militärkåren skulle slås ihop till större enheter men på färre platser.

Västerås hade ett rikt musikliv som alltså skulle drabbas hårt och jag tror att de samlade kulturkrafternas engagemang spelade in för att en militärörkester skulle finnas kvar i staden.

En ny militärmusikorganisation beslutades i höstriktsdagen år 1956. Nedläggningshotet var avvärjt, Västerås fick behålla sin musikkår som nu skulle utökas. Antalet kårer minskades till 26 stycken i landet med en numerär av 24 musiker i varje. Musikerna fick ekonomiska förbättringar och stämbesättningen moderniserades efter engelsk modell. Nu anställdes oboister, fagottister, saxofonister och kontrabasister. Det nya namnet på stadens stolthet var "Militärmusiken i Västerås" och med fortsatt placering på F1 Hässlö, och skulle också fortsättningsvis ledas av musikdirektör Harry Winnsjö.

Detta var början till något stort som även i stor utsträckning skulle komma länets civila musikliv till del.

Våren 1957 började det "droppa" in musiker med familjer från Boden i norr till Malmö i söder, och orkestern började ta form. Själv

kom jag ifrån en liten kår i spillror vid KA1 i Vaxholm. Jag såg ljusst på framtiden med bilandet av familj och hoppfullt spelsugen.

Vi nyanlända mottogs storligen av stadens kommunledning och flottiljen skulle väl inte vara sämre utan bjöd oss bl.a. på en flygtur över staden. Som ledare av "expeditionen" hade man utsett den jovialiske trombonisten Lee-Roy Östberg som var "gammal i gården". När samtliga satt sig till rätta i TP83:ans (Pembroke) stolar förkunnade Lee-Roy myndigt att den påse som fanns i stol fickan framför skulle användas av den som blev illamående men sedan fick ta reda på den efter landning. Dagens tur skulle bli "kyttig"! Det var bara en som medförde en påse efter landning. Den joviale.

Genomgående var det mycket skickliga musiker som hade kommit till Hässlö, vilket gjorde att kåren kunde profilera sig på många sätt. Grunden var den symfoniska blåsorkestern som sedan kunde delas upp i olika småensembler. Eftersom många av musikerna hade jazzen i blodet (och fått den med modersmjölken) blev det nu möjligt att också spela storbandsjazz. Något som tidigare varit helt omöjligt i militärmusiksammanhang. I veckoschemat lades ofta in repetitionstid för storbandet som då också utvecklades. Harry Winnsjö älskade denna musikform och kom ofta till dessa repetitioner för att bara sitta lyssna. Han njöt påtagligt, säkert drömmande tillbaka till sin ungdom och sina egna musikupplevelser. Tiden började nämligen närma sig hans egen pensionering.

Det fanns ett problem med repetitioner av storband och blåsorkester. Det saknades en tillräckligt stor repetitionslokal på flottiljen. Till att börja med löste man detta med att använda soldatmatsalen när den var ledig och matsalspersonalen tyckte väl också att det var trevligt med "musik under arbetet", men det är ju förvisso en del skillnad på konsert och repetitioner (där det avbryts stup i ett) så efter någon tid så tröttnade "tanterna", och vi slängdes ut. Folkets Hus A-sal blev sedan vår repetitionslokal under många år med både sina för- och nackdelar.

Tidigare skrev jag att också det civila musiklivet gynnades av den "nya" musikkårens tillkomst. Många av musikerna var lärare i Musikskolan som verkligen blomstrade nu liksom Musiksällskapet som började ge abonnemangskonserter och fick ett fungerande konserthus, även om det egentligen var ämnat som aula. Den dansanta publiken fick uppleva ett orkesterutbud som aldrig tidigare skådats. Jag tror att många läsare av dessa rader har dansat

eller kanske t.o.m. träffat sin livskamrat på Folkets Hus, Folkets Park eller Klippan dansandes till Ola Berglunds, No Brothers, Thore Hallings, Lasse Nilssons eller kanske min egen orkester. Vill du drömma dig tillbaka tycker jag att du skall gå in på en webbsida som heter www.kvicksund.se . Du har läsning för de närmaste veckorna!

I nästa artikel tänker jag berätta om den fantastiska utveckling orkestern genomgått, och om den nya chefen, breda representationen, verksamheten och resorna.

Foton till artikeln är erhållna av Bengt Öslöf.

Bengt Öslöf

Den nya musikkåren (24 man) år 1956. I mitten står Harry Winnsjö med taktpinne

Tillfällig dansorkester på någon mäss. Fr.v. Gert Pettersson, Lee-Roy Östberg, Bengt Öslöf, Lars Melin och Lasse Nilsson

En minnesvärd utryckningskörning

Den 26 oktober 1960 började jag mitt arbetspass som motorcykelpolis vid statspolisen i Västerås. Jag kände mig vid gott mod att i vackert höstväder på motorcykel möta det västmanländska landskapet. Det var mitt första tjänstgöringspass efter genomgången motorcykelutbildning vid Arméns motorskola i Strängnäs. Denna utbildning som för mig var den "tuffaste" hittills under min polisutbildning. Jag anade föga vad som väntade mig denna dag då jag inställde mig till tjänstgöring.

Min chef, kommissarie Bertil Rydert, gav mig order att snabbt komma iväg till Vikbo, en gård norr om Kolsva, där ett flygplan störtat och flera människor omkommit. Det kunde förväntas att trafikkaos skulle uppstå och att räddningstjänsten skulle få svårigheter att ta sig fram på de mindre vägar som berörde området. Jag startade snabbt och körde i utryckningshastighet mot Köping – Kolsva – Vikbo vid Västlandasjön. Av rapporter som lämnats förstod jag att det var omfattande materiella skador och att flera människor omkommit. Min omedelbara uppgift var att, så fort jag närmade mig olycksplatsen, biträda räddnings tjänstens fordon och påkalla fri väg för dessa.

Nyheten om olyckan hade nått massmedia och den nyfikna allmänheten var snabbt ute på vägarna och utgjorde hinder för behörig räddningspersonal. Jag kunde konstatera att det kretsade ett reportageflygplan från Dagens Nyheter över olycksområdet. Mina erfarenheter som flygnavigatör på F1 gjorde att mina tankar på piloten, som tvingats lämna Lansenplanet med fallskärm, kändes extra medkänsligt. Han hade ju utfört vad som kunde göras för att undvika att andra människor kom till skada. Synerna och dofterna, som jag mötte och kände vid framkomsten till Vikbo, kommer jag aldrig att glömma. Sju människoliv utplånades när flygplanet träffade bostadshuset. Ett reportage i tidningen Se från den 3 november 1960 ger en talande bild över händelseförloppet. Vår egen medlem fotografen Tage Berggren var på plats och dokumenterade händelserna med sin kamera.

Epilog:

Begravningen av de omkomna vid Vikboolyckan ägde rum i Himmets kyrka utanför Köping. Chefen för Flygvapnet ansvarade för allt som berörde de omkomnas omhändertagande och deras begravning. Begravningshögtiden samlade många

människor och ett rykte hade spritts att en skandal skulle inträffa under begravningsakten. Ryktet sade att den överlevande sonen i familjen skulle ställa Flygvapnet till svars för olyckan och på något sätt manifestera detta under själva begravningshögtiden. Jag hade vid detta tillfälle beordrats att tjänstgöra som polis och förhindra att inget störde akten. Det visade sig att ryktena inte besannades och avskedstagandet skedde under värdiga former.

Sigvard "Slark" Larsson

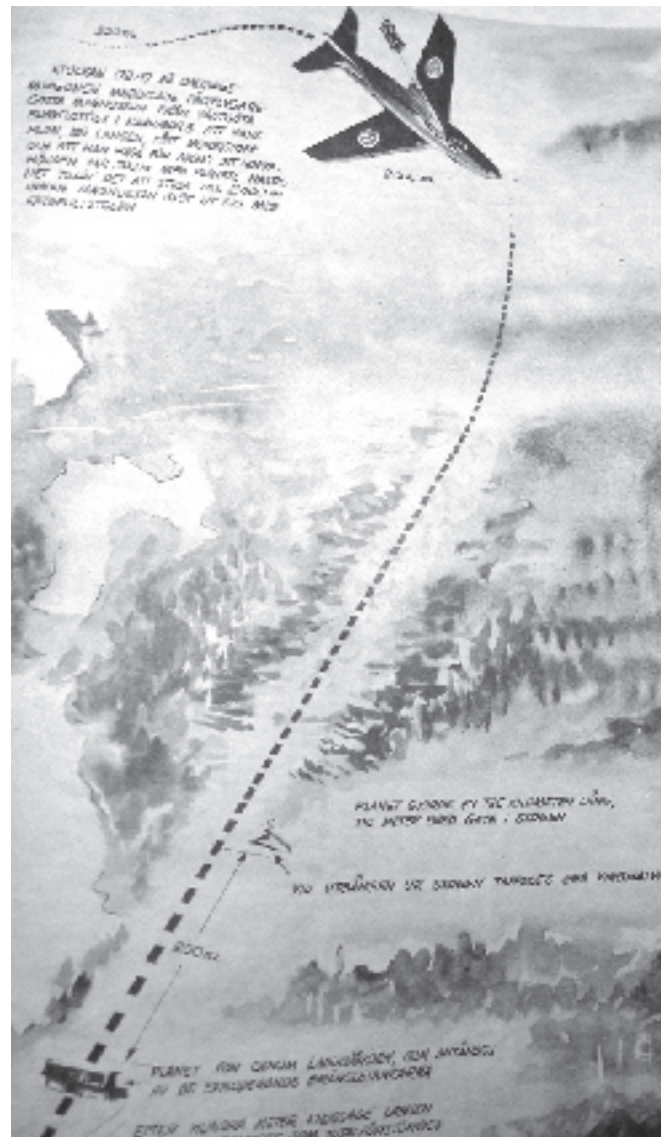

Bild ur tidningen Se från 1960

Västerås Flygmuseum

Hej ALLA både inom och utom museet!

Just i dag släppte kylan sitt grepp men det är en bit kvar till våren. Alla vet dock hur fort dessa veckor går nu med sportlov, Påsk och så plötsligt är det Valborg. För oss som arbetar med ROLL OUT den 30 maj 2010 är det full verksamhet under vintern, det finns listor på flera sidor vad som skall göras innan det är dags.

Museihangaren.

Det har varit mycket byggnadsarbeten under hösten - vintern. Det stora arbetet gäller fasaderna mot plattan i öster där man bytt panel och nu under dec/januari byts de stora och höga glasen – som faktiskt höll på att kunna rasa ner. Man upptäckte detta vid panelbytena, fanns ingen regel kvar under vissa fönster. Dessutom skulle man laga taket över den låga delen mot västra sidan då det visade sig att den bärande konstruktionen inte heller var intakt. Det arbetet ligger förstås nere under den värsta vintern. Vi har haft vissa problem p g a dessa arbeten men vi går ju mot ljusare tider.

VF har också investerat i ett säkrare nyckelsystem med spärrade nycklar och en stramare utdelning.

Hangarens innehåll har bl a utökats med en mycket fin Bücker Bestman SK 25 som vi fått från Flygvapenmuseum som deposition, tyvärr i nuläget inte i flygande skick.

Enligt vår nestor på flygplansrenoveringar Åke Jansson i Vallentuna så skiljer det c:a 2 -3 års arbete och "vissa kostnader" mellan icke flygande och flygande skick. Han har just avslutat en sådan helrenovering så han vet vad som gäller.

En annan raritet som nu står här - men flygande - är en Noorduyn Norseman som efter ett brokigt förflutet och efter en total renovering av Åke Jansson kom hit i december -09. Mycket fin efter en noggrann helrenovering och nu i autentiskt skick.

Vi väntar med spänning på ett verkligt udda flygplan, BHT-1 som köpts av en av våra medlemmar Kjell Ahlberg., f d Spitfirepilot i FV. Flygplanet är under flygutprovning men beräknas komma hit i tid för att visas upp den 30 maj.

Flygplanet skall sedan stå här i vår hangar.

Under vintern är det trångt i hangaren och svårare att bara dra ut ett flygplan eftersom vi bara har ett fack med portar. Därför rangeras de flygplan som avses flygas närmast portarna i en "cirkel" och de som inte skall flygas längre in. Vi är alla medvetna om dessa problem men vi hjälps åt och det brukar

lösa sig. Knuten är att man som regel måste flytta på grannens flygplan för att komma ut vilket betyder att det är svårt att och vara helt ensam vid rangeringen.

Simulatorerna.

Den verksamheten har en stark drivkraft i att gruppmedlemmarna är nyfikna på allt och vill pröva att utveckla systemen till nära nog fulländning. Det är ju imponerande att vi har 3 st relativt moderna datorstödda simulatorer i gång med riktiga miljöer i autentisk cockpit, J 35 Draken, Convair Metropolitan och DC 10.

Dessutom vår riktigt historiska Linktrainer från 30-talet, den typ som lärde tusentals piloter under 2:a världskriget att flyga "blint". Den fungerar nu -trots alla utsagor om att det var omöjligt- men då visste man inte om trion Hellqvist, Andersson och Krenauer! Tack för intresset och jobbet!

Roll Out den 30 maj 2010.

Vi beslöt efter 2009 års upplaga att göra 2010 års något mindre och att omfatta bara en dag. Kostnadsläget börjar bli besvärande högt och vi avser satsa mer på upplevelser, utställningar och lokala förmågor samt komprimera uppvisningarna till ett enda block mellan 13 och 1500 + - 15 minuter.

Vi har ju i våra grundstatuter lovat Staden att vi skall ha ett årligt publikt evenemang och det har vi haft i obruten följd sen 1999 då vi började vår verksamhet.

Som vanligt söker vi som ytterst ansvariga många hjälpende händer vid detta arrangemang. Planeringen är i full gång och vi fyller på namn successivt Ring till:

Rune Domås

021- 14 60 55, mob 0703 -14 87 92

eller

Nils Johansson

021- 41 77 64, mob 0704- 79 62 12

Maila till:

runedomas@tele2.se

eller

nissejo@hotmail.com

Stora belöningar utlovas inte, de kommer ändå!

Flyget i Sverige 100 år.

Detta faktum firas år 2010 runt om i landet vid arrangemang av olika slag, bl a i juli på Gärdet i Stockholm där det ju började. Vi har fått löfte från jubileumsansvarige i SFF (Svensk Flyghistorisk Förening) om att vi får ta del av det mesta i ma-

teriale, skärmar, utställningar mm. Vi söker också få hit Scanias stora specialtrailer med allt material kring jubileet, den kanske gör premiär här.

I vår entré hänger en modell (t o m flygande) av det flygplan som flög på Gärdet 1910. Det blir också en större flygdag på Malmen i anledning av återinvigning av Flygvapenmuseum 12-13 juni 2010.

Summering.

Det planeras således mycket att hända under 2010. En speciell process som präglar museets egen verksamhet är det förnyelsearbete som påbörjades under 2009. Det behövs ju att yngre krafter på allvar arbetar parallellt med oss äldre för att kunna ta över. Det krävs också att vi ser över stadgar och organisation för anpassning till utvecklingen, inte minst den digitala. Vi strävar efter att ha en frisk och öppen dialog om organisation och bemanning men knuten är att det inte i alla lägen finns villiga funktionärer. Museets ordinarie årsmöte onsdagen den 19 maj 2010.

*Hälsningar
Rune Domås/ Ordf*

Bortgångna Kamrater

Sedan föregående rapport i Hässlöbladet har det kommit till vår kännedom att följande medlemmar har lämnat vår kamratkrets.

**Gunve Olof
Pettersson Gunnar
Fryk Tore**

**Vinninga
Västerås
Borlänge**

Redaktionen har ordet...

Sedan förra numret av Hässlöbladet har redaktionens sammansättning ändrats, men vi hoppas att vi kan fortsätta och göra en bra medlemstidning.

Vi hoppas att ni finner innehållet i detta nummer läsvärt och intressant. Det är för övrigt ni medlemmar som med era bidrag till artiklar och foton gör tidningen läsvärd.

Efter en kall vinter med mycket snö nalkas nu skönare och varmare väder. Vi ser fram emot flera sköna dagar vid Gula Villan i goda kamraters sällskap.

Redaktionen tackar alla bidragslämnare för deras medverkan i detta nummer

Redaktionen önskar alla våra läsare en skön sommar

Redaktionen

Bengt Björk, Roland Rehnbeck och Marita Stomberg arbetar med utskick av förra numret av Hässlöbladet.

Foto: Sten Hollman

RollOut

Hässlö Västerås • 30 maj

- Flyguppvisningar
- Utställningar
- Simulatorflygning
- Försäljningar
- Serveringar

www.flygmuseum.com

Hålltider under dagen:

10.00	Grindarna öppnas
10.00-17.45	Simulatorerna i gång. Rundflyg och spaka själv (ej under uppvisningen) Utställningar, försäljningar.
10.00-12.00	Flygträning, ankomster av gästande flygplan.
12.55-15.30	Invgning, stort flygprogram. Fallskärmsbhopning. Avancerad flygning. Nypremiär för världens enda BHT 1. Modellflyg med jet. Formationer av krigsflygplan Mustang, Spitfire. Veteranflygplan både stora och små. Flygvapnet med Lansen, Draken och JAS Gripen.
18.00	Grindarna stängs.

Entré: alla över 12 år: 100:- • Gratis parkering och programblad.

Bilder från Öppet Hus under hösten och vintern 2009-2010

Foto: Sten Hollman och Jack C.

